

Tid tilbage vilde have sat Gemytterne stærkt i Bevægelse, nemlig Forslaget til § 9, er glebet saa roligt hen ved Siden af det andet Spørgsmaal, og dog skal jeg ikke negte, at den Ministeren retmæssig Klippe fra Embeder og lægge til andre, saa er det for mig noget Støve, noget Bærre end det, der er slet med Hensyn til Theatret. Det er min Overbevisning, og jeg har egentlig ikke nogen synderlig Avind om, at en formentlig Slægt vil sige; Det var dog beynnderligt, at de kunde tage det saa lemsældigt, lade det gaa et helt Aar eller halvandet, inden Folkethinget gjorde Noget ved det, at en Minister tog Tinden og lagde den hen til Noget, som han kaldte „Stiftsmidler“, over hvilke hvoerten Riendeierne eller deres Repræsentanter have mindste Indsydelse, at han tog den fra den gamle Benyttelse og fra disse Cogne og lagde dem hen til Stiftsmidlerne, hvor de fik Formaal, som de ikke oprindelig have havt. Jeg kan ikke forstaa Andet, end at man ganske sikkert vil sige, at det var en lemsældig Fremgangsmaade, som Folkethinget dengang brugte, naar man lod det passere et Aar eller halvandet og først da stillede et svagt Forslag om, at der skulde optages 50,000 Kr. af Stiftsmidlerne. — Den ærede Minister havde ondt ved at forstaa, at man kunde gjøre det i Aar, da det jo dog nu var Stiftsmidler; han kunde forstaa det ifjor, da man stod i den Tro, at det var en stor Fond, over hvilken hin sad og rugede, men hvad Forandring der skulde være i, at vi have faaet 7 smaa Fonds i Stedet for 1 stor, er ikke let at forstaa. Forvurlet var man ikke i den Wildfarelse ifjor, — det beroede maasse endog paa en Krykke, at der var en Fond, vi faae det jo trykt i Aviserne og Ministerialtidenden, at Midlerne inddrogtes til Stiftsmidler til kirkelige Formaal. Den ærede Minister kan ikke beraabe sig paa Sædvane i saa Henseende; han har forsøgt det i det andet Thing, hvor han er bleven spurgt om, hvad Hensigten var med disse Midler, og hvad deres Oprindelse var, og saa svarede han, at det var meget ofte tidligere saa, at Midlerne vare bleve odelagte, men da han skulde til at vise det, var det kun, at Midlerne ere bleve i de samme Sognemenigheder; der er blevet oprettet Kapellanier og maasse ogsaa nye Præsteembeder i en og samme Sognemenighed, men det er ikke slet paa den Maade, hvorpaa den ærede Minister nu gjør det, at der Klippes fra Embederne over en Bank, det er ikke slet tidligere, det maa den ærede Minister indrømme mig. Han henviste ganske vist til to tidligere Tilfælde; men de vare meget forskellige fra, hvad der her sker. Det ene var paa Holland, hvor der i tidligere Tider var lagt fra et Præsteembede til et Skolelærerembede; det var i den første Del af Aarhundredet, da den geistlige Gjerning ikke var højt anskrevet. Det var det ene Tilfælde af de to, Ministeren nævnte. Men det skal staa fast, at

den Ret, han her har forsøgt at faae, har Ingen tidligere haat, og den har bidraget mere end noget Andet til at aabne mine Øine for, at man neppe kommer igjennem med den ærede Minister. Jeg vil derfor haabe, at dette Forslag maa blive vedtaget, og at det hermed er slaaet fast, ikke alene i Theorien, men i Gjærningen — og jeg lægger nok saa megen Vægt paa det Sidste, thi i Theorien er det slaaet fast for længe siden — at det er Statsmidler, thi det vilde dog, forekommer det mig, være en underlig Ting, at eiter at vi have erkjendt, at det er Statsmidler, skulde det komme dertil, at medens man før ikke havde kunnet raade derover, skulde en Minister nu, uden at spørge Lovgivningsmagten derom, kunne raade over dem. Det vilde være en egen Udvikling af Begrebet Klarhed. Jeg haaber, at det skal være slaaet fast, at det er Statsmidler, og at Veien derved skal være banet for virkelig at faae en Lønningslov, ligesom der da er taget tilbørlig Forvaring med Hensyn til Midlernes Anvendelse.

Noten: Fra flere Sider har man med Hensyn til Bedømmelse af den hele Theaterhistorie henvist til Statsrevisionen. Det har den ærede Ordfører for Mindretallet saavel som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Hall) gjort. Jeg forstaa jo meget vel den Betragtning fra Mindretallets Side, som i sin Tid, da Spørgsmaalet om Overstridelsen i Anledning af Theatrets Bygning laa for, ønskede at faae Rigsdagens Beslutning med Hensyn til Statsrevisionens Indstilling at vide, før Thinget foretog yderligere Skridt med Hensyn dertil. — Jeg har bedt om Ordet for at advare noget inod disse Henviisninger til Statsrevisionens Behandling. Der kan stridtes noget om Grændsen for Statsrevisionens Kompetence, om hvorvidt den gaar, men jeg havde i Grunden troet, at de Herrer af Mindretallet vilde med den samme Varme, hvormed de værne om Grundlovens Bud og Mening, ogsaa her holde sig til den strengeste Opfattelse af Grundlovens § 50 med Hensyn til Statsrevisionens Hverv. Grundlovens § 50 siger jo nemlig, at det paahviler Statsrevisionen at gennemgaa det aarlige Statsregnskab og paa se, at samtlige Statens Indtægter deri ere bleve opførte, og at ingen Udgift udenfor Finantsloven har fundet Sted. De kunne forde sig alle fornødne Oplysninger og Alstykker meddelte. Dertil indskrænke Bestemmelserne om Statsrevisionen sig grundlovmæssigt. Naar man nu henviser et Spørgsmaal af dette Omfang og af den Betydning med Hensyn til Bevillinger til Statsrevisionens Kjendelse, tror jeg, at man er paa Veie til igjennem Statsrevisionens Indstillinger og Rigsdagens Beslutninger om disse Indstillinger at faae oprettet en vis Overbevillingsmyndighed, som vi skulle være overordentlig varfomme med at indlade os paa. Jeg tror, at det er vel begrundet, vel berettiget